

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földesint.
Késziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Holyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt. 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr. 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyezer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilatkozás 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A czár betegsége.

Arad, október 1.

A világbéke horizontjának derűjére egy szemfödél kísérteties körvonalai borítanak árnyat, s Európa visszafojtott lélekzettel figyeli Éjszak hatalmas autokratájának szívverését, kinek keblében a népszabadság eszményével együtt a sors különös végzeténél fogva a háboru sötét nemtője is szigorú zár alá van temetve.

Mert bármiként vélekedjék is valaki a középeurópai hatalmak hármasszövetségének befolyásáról az általános béke fennállására, kétségtelen, hogy ennek legbiztosabb kezessége mégis csak azon hatalmas imperátor egyéniségében rejlett, ki a háborutól benső lényében valósággal iszonyodott. Mindent megadtak neki az istenek, mit a földi lét nyújthat, csak a nyugalom tagadták meg tőle, s egyetlen vágya a nyugalom volt; élet és halál urává lett születése s hivatásánál fogva, s irtózott a vérontástól.

Talán atyjának véres árnya s Plevna csonka kísértetei, kiket még vonaglani látott, fogják le a kezét, melylyel a fegyveres béke felhalmozott gyuananyagok közé dobhatta volna a háboru üszkét, vagy a leszen álló fanatikus gyilkosok törének villanása riasztotta vissza ősei vértől ázott politikájának folytatásától, vagy tén az egész emberiség iránti szelidebb érzések lopództak a hatalmas czár szívébe a családja iránt táplált szeretet érzeteivel együtt? ... ki tudná azt megmondani? Csak annyi bizonyos, hogy a czárral együtt az oly szilárdnak, beláthatatlan időkre biztosítottak hitt béke is súlyos válságokba került, s ha becsukódnak a szemek, melyek tekintetétől a fél világ sorsa függött, egy más hatalom rémes képe fog fenyegetőleg a ravatal mellől kiemelkedni, a háboru szörnyü nemtőjének alakja.

Pedig a katasztrófa, mely a kedélyeket izgalomban tartja, s melynek bekövetkezése nemzetközi viszonyainknak több mint két évtized óta állandósult szilárd talapzatát fogja megingatni, közelebb van talán, mint gondolnók. A moszkvai *Sacharin* és a berlini *Leyden* híres orvosok ide-tova utazgatásai épen nem bizalomgerjesztők, és megjelenésük a beteg czár ágya mellett még akkor is komoly jelentőséggel bírna, ha a szerte szállongó rémhíreknek, melyekkel a lapok tele vannak, csak felét is vesszük valókul. A czárevics házasságának feltűnő halasztódása is sok mindenféle találgatásra szolgál ürügyül. A pétervári hivatalosok jelentése szerint pénteken arájához kell vala hosszabb tartamu látogatásra utaznia az orosz trónörökösnek, és ugyanazon pénteken a darmstadti hivatalos tudósítás azzal lepi meg a világot, hogy a czári völe-

gény nem megyen *Hessen-Darmstadt*-ba, hanem szüleivel Livádiába utazik.

Ennek a kapkodó határozatlanságnak valósággal alig lehet egyéb oka, mint a czár súlyos betegsége, mert a mit a pletyka mond a czárevicsnek egy kis tánczosnó iránti hajlandóságáról, bajosan képzelhető akadályául az olyan magasabb érdekek által parancsolt politikai házasságnak, melyet Oroszország leendő uralkodójának kell kötnie az indiai császárné unokájával.

Ezen frigy maga egy újabb kezességét képezendette az Anglia és Oroszország közötti barátságos viszonyok s így a világbéke további fenállásának; egyik láncszeme volt az a czár békés politikájának, s az uralkodó rögtönös halálával bekövetkező zavarokat csak fokozná azon nagyon is valószínű eshetőség, hogy ezen házasság teljesen elmarad.

A szabad institúciók alapján fejlődött Nyugat közvéleménye nem igen rokonszenvezik Oroszország czárjával, kiben a végletekig menő, börtön és száműzetéssel dolgozó despotizmus megtestesülését látja. Amde a ki el tudja választani az országa hagyományával, barbár intézményeivel egybeforrott abszolút fejedelem zsarnoki alakját az ember-től, a kit elődeinek, véres trónjára ültetett végzete; a ki méltányolni tudja a moszkoviták despotájában az országának kötelességtudó, igazságszerető, munkás első tisztviselőjét, a családja iránt gyöngéd férjet és apát, a titkos összeesküvések és orgyilkos merényletek valódi és képelt rémlátásai által megőrülésig hajszolt szerencsétlen üldözöttet, az lehetetlen, hogy részvét nélkül szemlélje azon katasztrófa bekövetkezését, mely egy jobb sorsra méltó embert és családját fenyegeti, s meg ne döbbenjen az ezen katasztrófa nyomába lépő bonyodalmak mérlegelésénél, mely bonyodalmak esetleg lángba boríthatják az egész civilizált világot.

BELFÖLD.

A magyar delegáció összes albizottságai befejezték működésüket. Hétfőn valamennyi albizottság jelentése a plenum elé került, kedden a delegáció teljes ülésében tárgyalás alá veszi a külügyi s tengerészeti költségvetést, csütörtökön pedig sorra kerül a hadügyi budget is. A delegációk ülészakánák befejezése s zombatra várható. Az érdemleges tanácskozások addig mindenesetre véget érnek s legfőbb a szentesített határozatokat kihirdető sárülés marad a jövő hét elejére.

Perczel Béni országgyűlési képviselőnek a belügyminiszteriumba leendő kinevezetése folytán Baranyamegye siklósi kerületének országgyűlési képviselése legközelebb üresedésbe jó. A kerület szabadelvű pártja Pulszky Ágost vallás- és közoktatásügyi miniszteri államtükör szándékozik képviselőjelöltjéül fölléptetni.

Herman Ottó beszámolója.

— Tájrati tudósítás. —

Miskolcz, szeptember 30.

Ma tartotta meg Miskolczon beszámolóját Herman Ottó, városunk képviselője.

Herman már tegnap megérkezett, s a pályaudvarban igen sokan gyűltek össze fogadtatására, mely a legszívvelésebb volt. Herman Ottóval együtt jöttek: Horváth Adám, Hentaller Lajos és Sturmán György képviselőtársai is, valamennyien az orsz. függetlenségi párt tagjai.

Daozára a csunya, esős időnek, igen szép számú hallgatóság verődött össze, mely a beszédet mindvégig nagy figyelemmel hallgatta s gyakran szakította meg lelkes éljenzéssel. A képviselőt megjelenésekor Kovács Lajos pártelnök üdvözölte, beazéde után pedig Nemzet Imre biztosította a választók rendületlen bizalmáról.

Herman után beszéltek még Horváth, Hentaller és Sturmán képviselők is, s mindannyian ajánlották Hermant és a függetlenségi eszméket.

Herman Ottó beszámolójának kivonatát következőkben adjuk:

A megnyilatkozásnak szükségét élénken érzem, mert a törvényhozás nagy csatát vívott oly elvek diadaláért, a melyek a nemzet egészére nagy alkotó erőt gyakorolni hivatva lesznek, mert a harcz még minden befejezve, lüktet az most már a társadalom terén és végre, mert harczból új harczba kell menni, a melyhez az erő csak a polgárság bizalmából meríthető. Szólni kívánok mindenekelőtt: 1. A egyházpolitikai helyzetről és annak következményeiről; 2. A közigazgatás átalakításáról; 3. A pénzügyi és gazdasági helyzetről; 4. A nemzetiségi kérdésről; 5. Az országgyűlési pártokról. 6. Kossuth Lajos emlékérol.

Tagadhatatlan tény, hogy az egyházpolitikai törvényeknek az a sorozata, a melyet a képviselőház letárgyalt s részben példátlan nagy többséggel elfogadott, megrázkódtatta a társadalmat, megrázkódtatta a pártokat, megbontotta azoknak kereteit és tagadhatatlan az is, hogy e rázkódtatást sokan szerencsétlenségnek tartják. Ő nem tartja annak.

Azok a rázkódtatások hasonlítanak ahhoz, a melyet az eke vasa a termőföldben végez s mely arra való, hogy a magot a föld keblébe zárhassa, kicsiráztassa és erős növénynyé alakítsa.

Megszavazta a kötelező polgári házasságról szóló törvényt s mindazt a mi vele kapcsolatos, meg a zsidóvallásnak törvénybe iktatását is, tiszta meggyőződésből, mint régen vallott elveit, s a melyekhez hűtlenné válni nem akartott. Elhatározásában nem befolyásolta sem kedvezés, sem gyűlölet, tisztán az vezette, hogy a szabad szellem vívmányairól volt szó, a melyeket a hazára nézve üdvösnek tart.

Azután szól a közigazgatásról. Elismeri, hogy a közigazgatás ma rossz, de ennek oka nem a választási rendszer, hanem a választási rendszernek meghamisítása.

Ő az önkormányzatnak, annak a hive, mely a szabad választáson alapul, mely a bizalom alapulva selejtező is; mely a központi hatalom elfajulása ellen biztos szer és menedéke a közszabadságnak. Végül kijelenti, hogy ellenzi a kinevezési rendszer behozatalát.

Attér ezután a gazdasági és pénzügyi helyzetre majd a nemzetiségi kérdésre.

Teljesen meg van győződve arról, hogy az ugynevezett nemzetiségi kérdést, mely a magyar állam fenségének, sokszorosan a gazdasági helyzetnek kérdése is, csupán és egyedül a teljesen független Magyarország oldhatja meg saját javára és igazság szerint. A míg bizonyos elemek a királyi mellőzésével a császárt keresik, Budapest helyett Bécsbe járnak, addig nem szűnt meg lehetősége, sőt létezése annak a hagyományos politikanak sem, mely a nemzetiségeket Magyarországgal szemben úgy tartotta, mint a számító játékos a tromfot.

Végül a pártokról nyilatkozik.

Mint határozott ellenese az 1867-iki kiegyezésnek, én határozott ellenese vagyok minden pártnak és minden kormányának, a mely ezen az alapon áll, tehát ellene a most uralkodó szabadelvű pártnak és a Wekerle kormányának is. Ha az egyházpolitikai kérdések terén találkozott a többséggel és kormánnyal, úgy ez azért történt, mert a kormány és többsége oly elvek megvalósítását vette fel programjába, s hozott a törvényhozás elé, a mely elveket ő nem tavaly óta, hanem azóta vall, a mióta gondolkozik.

A nemzeti pártról kevés mondani valója van. Közjogi tekintetben épp oly messze áll tőle, mint a kormány és pártja: azt pedig, hogy miért volna éppen ez a párt az igazi nemzeti, azt nem tudja.

Egyetlen formulázott követelése a Magyarországon felállítandó magyar tannyelvű katonai akadémia, mely követeléshez a párt egyik tagja a delegációban azt a magyarázatot fűzte, hogy ez a nevezetes magyar akadémia a közös hadsereg részére nevelné a tisztakat, úgy hogy tökéletesen tudjanak németül. Ő ezt a dolgot nem veheti komolyan tárgyalás alá s csupán annyit jegyez meg, hogy különösen a „nemzeti“ párt az, a melynek nem kell önálló magyar nemzeti vámtérlet, magyar nemzeti hadsereg, de kell egy katonai akadémia, tehát a magyar nemzeti hadsereg házában a kéménye s az is német füstöt bocsásson.

Most pedig soron van a függetlenségi és 48-as párt, melyről — nem tagadja — csak fájdalommal emlékezhetik meg.

Ő tagja és részese volt annak az országos népgyűlésnek, mely 1874-ben Budapesten nehéz vajadásoknak vetett véget s Kossuth tanácsa alapján alkotta meg a tiszta függetlenségi programot.

Ez a tiszta program alkotta meg kiindulási pontját annak a folyton fokozódó győzelmi menetnek, mely a függetlenségi pártot oly hatalmasra növelte. Maga ennek a programnak hive, hogy ezt a programot azóta semmiféle országos népgyűlés sem nem módosította, sem nem érintette. De módosította és érintette az u. n. „központ“ 1884-ben, noha jogszerűen csak végrehajtója, őre lehetett annak, amit az 1874-iki nagygyűlés alkotott s fájdalommal konstataja, hogy 1884. óta napirendre kerültek az egymást kizáró magyarázatok, ezeknek révén a pártvillongások, a pártélet nagy kárára. Ezek a magyarázatok és villongások voltak okai a pártkötelek meg-lazulásának, a következetesség meggyöngyülésének s a következmény az lett, hogy a szabadszelleme haladás nagy kérdései, a melyek az 1874-es pártra erősbítőleg hatottak, a függetlenségi és 48-as pártot megbontották, eresztékében szétszaggatták, mert kitűnt, hogy a szabadszelleme haladás kérdéseiben a párttagok között össze nem egyeztethető el-entét forog fenn.

A függetlenségi és 48-as párt egyik vezére s most elnöke, Szolnokon tartott beszámolójában nagy örömmel mondja ugyan, hogy daczára az elvi eltéréseknek, melynél fogva a párt az egyházpolitikai kérdésekben kétféle szavazott, a párt mégis együtt maradt, ami igaz is; de ez az együttmaradás nem különb annál, a mely a vizet és az olajat egyazon edényben összetartja, a nélkül, hogy a két folyadék egymással egyesülhetne.

IDŐJÁRÁS.

Légszomsz: reggel 7 órakor 761.8 milliméter, délután 2 órakor 761.1 milliméter. Némersék: reggel 7 órakor C° + 13.1, délután 2 órakor C° + 20.1. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor K. 3, délután 2 órakor DK. 4. Felhőzet: reggel borult, esikdélután többnyire borult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 23 milliméter.

Az internátus megnyitása.

— Saját tudósítónktól. —

Arad, október 1.

Szép ünnepélye volt vasárnap délelőtt az aradvárosi kereskedelmi akadémiának. Ujjonnan épült, nagy áldozatkésséggel létesített internátusának hivatalos megnyitása volt az ünnepély rugója, mely nagy és előkelő közönséget gyűjtött az akadémia dísztermébe.

De ha mérlegeljük, nem is kis fontosságu volt az esemény, melynek vasárnap tanui voltunk: egy nagyszabásu intézet átadása, egy oly intézeté, melyet áldozatkész polgárok, saját utánjárásukkal, buzgalmukkal, hozzájárulásukkal létesítettek, a közjó, a kulturális előhaladás emelésére. A tény maga is nagy erkölcsi sulylyal bír, s hogy a külszin fényét szép számban megjelent közönség emelte, az a fokozódó érdeklődést mutatja s csak örvendetes osolekményként szolgálhat tudomásul.

Az elnöki széklet Szontagh Gyula foglalta el. A közoktatásügyi miniszter Varjassy Arpad kir. tanfelügyelővel képviseltette magát. A város hatóságát endrődi Salacz Gyula polgármester és Institóris Kálmán főjegyző képviselte az ünnepélyen. Ott voltak azokivül: A t s e i Péter, M ü l e k Lajos dr. és B a r a b á s Béla dr országos képviselők, Rosenberg Sándor dr főrabbi, Marschall Lajos és Edvi Illés László kereskedelmi kamarai titkárok, Nikolics Péter ipartestületi elnök és Kiss Ferenc titkár, Boros Vida, Himpfner Béla, Szöllősy Károly igazgatók, Bing Vilmos, Bing Ede, Varjassy József, Neumann Adolf, Ring Béla, Révész Nándor, Wadowszky Gusztáv, Tones Ede, Eles Armin, Dobiaschi József, Réthy Viktor, Jiraszek Lajos, Posgay Lajos dr főorvos, Kneffel Lajos, Fényes Dezső, Tedeschi Viktor, Bauer Gyula, Klein Ignác, Löwinger Gyula, Hoffmann Antal, Obetkó Kálmán, Verbos Adám, Kohn József, Frint Lajos, Domány József, Magyary Ferencz, Goldfeld Jakab, Gebhardt István, Kiss István, Kell Manó, a főgymnázium, főreáliskola, kir. tanítóképző, polgári iskola tanári karai stb.

Az ünnepélyt az akadémia ifjuságának jeles énekkara nyitotta meg a Hymnusszal. Ezután Szontagh Gyula, a kereskedelmi testület buzgó elnöke következő lelkes üdvözlő beszédet tartotta:

Igen tisztelt uraim!

Az aradi kereskedelmi testületet az alkotmányos korszak kezdetétől fogva különösen két eszme foglalkoztatta.

Az egyik a kereskedelem magyarosítása, a második a kereskedelmi műveltség színvonalának emelése.

Mind a két eszmét a maga szűkebb körében megvalósítani remélte az által, ha a magyar kereskedelmi szakoktatás részére városunkban megfelelő iskolát állít.

Ebbeli törekvéseiben három oldalról részesült szives támogatásban: első sorban a magas kormány, másod sorban Aradváros közönsége és végül az aradi kereskedelmi és iparkamara részéről.

Az iskola megnyílt 1885-ben s rövid pár év alatt olyan fejlődésnek indult, hogy részére külön épületekről kellett gondoskodnunk. Ezen új épület képezi a legfőbb büszkeségünket, mert önkéntes adományokból épült.

Tanubizonyosága ez épület az aradi kereskedői osztály áldozatkésségének, de tanubizonyosága egyuttal a nagy közönség jóindulatának, mely ügyünket lelkesen felkarolta.

Ezen vállalkozásunk nem remélt sikere arra buzdított bennünket, hogy a megkezdett uton tovább haladva, még tökéletesebbé tegyük a kereskedelmi akadémiát, összekötve azt egy nevelő intézettel.

Hála az egek urának, a magas kormánynak és közönségünk ismételt áldozatainak, ezen fáradozásunkat is fényes siker koronázta.

Egy évtizedre terjedő munkásságunk ezzel be lévén fejezve, helyén valónak tartottuk ezen ünnepély megtartását nemcsak azért, hogy az immár kész internátust ünnepélyesen fölavassuk, hanem azért is, hogy alkalmunk legyen a magas kormánynak és a nagy kö-

zönségnek jóindulatáért legmélyebb hálánkat és köszönetünket nyilvánítani.

Igen megtisztelve érezzük magunkat, hogy ő nagyméltósága, a vallás- és közoktatásügyi miniszter kegyes volt magát az ünnepélyen Varjassy Arpad tanfelügyelővel képviseltetni és ünnepélyünknek erkölcsi jelentőségét fokozni.

Midőn a testület nevében szívből üdvözlöm tisztelt vendégeinket és szives megjelenésükért köszönetet mondok, a mai ünnepélyt azon kettős óhajjal nyitom meg, vajha ezen alkotásunk sikere más téren is hasonló összetartásra ösztönözne bennünket és vajha ezen alkotásunk minél nagyobb üdvére és javára válnék osztályunknak, városunknak, és szeretet édes magyar hazánknak.

A díszes közönség Szontaghot lelkesen megéljenezte.

Ezután A b r a i Lajos, az aradvárosi kereskedelmi akadémia igazgatója emelkedett fel, s tartotta meg nagyszabásu, csaknem egy teljes óráig tartó ünnepi beszédét, melyet nem egyszer szakított félbe az általános tetszésnyilvánítás.

Abrai hosszasan ismertette az aradvárosi kereskedelmi akadémia történetét, mely a polgárság áldozatkésségéből létesült, majd átterve az ifjuság szellemi képességeinek fejlesztésére, sajnálattal emlékezik meg arról a tényről, hogy Magyarországon a nevelés egyoldalúsága ellen az illetékes tényezők nagyon keveset tesznek. Mert az ifjuságot nemcsak tanítani, de nevelni is kell, a nevelést pedig a családok, kik a vidéki gyermekeknek második szülőitől vállalkoztak, korántsem képesek úgy teljesíteni, mint a tanfériak, akiknek egynémelyike hivatását jobban tudja érvényesíteni a nevelés, mint a tanítás által.

Nem támadja a családokat, mert azok jóakaratóról meg van győződve, de hivatkozik a külföldre, hol a nevelőintézetek létesítésére különös gondot fordítanak. Külföldön a statisztikai kimutatások szerint, az ifjak negyven és ötven százaléka nevelőintézetben tanul, s ez az oka, hogy a külföld ifjusága sokkal fegyelmesebb, mikos az élet hajójára száll.

A nevelőintézetek megtanítják az ifjat oly életmódra, melyet követve, megelégedett, nyugodt életet él. Epen azért nagy köszönettel lehet Arad város az aradvárosi kereskedelmi testülettel szemben, mely a polgársággal karöltve, a kormány támogatása mellett az internátust létesítette.

Az akadémia kétszáznál több ifjat tanított ki, s adott azoknak kenyeret, ezentul pedig többnek fog nevelést és tanítást adni.

Az internátus történetének részletezése után köszönetet mond ama nemeslelkű polgároknak, kik a kamatnélküli kölcsön megadásával a nevelőintézet felépítését lehetővé tették, de köszönetet mond különösen Szontagh Gyulának, a kereskedelmi testület fáradhatlan elnökének, ki a mozgalom legfőbb rugója volt.

Beszéde után, melylyel az internátust ünnepélyesen megnyitottak nyilvánította, perczekig tartó éljenzés és taps zugott fel.

A b r a y beszéde után az énekkar a szótartot énekelte, miután Szontagh Gyula meleg szavakban méltányolta A b r a y igazgató érdemeit.

G i s z i n g e r Dezső III. évi növendék az ifjuság nevében mondott az alapítóknak és Aradváros közönségének köszönetet.

Az ünnepély végén a közönség a mintaszerűen berendezett internátust tekintette meg.

IDŐJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Október 2. —

Eső. — Szeles. — Hűvös.

HIREK.

Október 2. Kedd. Róm. kath. naptár: Leodegár. — Protestáns naptár: Leodegár. — Izraelita naptár: Rosch, Hasch. — Görög-kelet inaptár (september 20.): Teopiszta. — A nap két 5 óra 45 perczkor, nyugszik 5 óra 21 perczkor.

Szabadságharczi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület, II-ik emelet) nyitva van

mindent nap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. Bemé-
ret díjtalan.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van szombán és szombán
3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: Polgár-
iskola, földszint.

Október 6. Gyászünnepély. Délelőtt 9 órakor rek-
viem, 10 órakor kivonulás a vértanúk kivégeztetési he-
lyére.

Október 8. Aradmegye évnegyedes közgyűlése.

Október 8. A községi és körjegyzők nyugdíjintéze-
tének közgyűlése délután 1/3 órakor, a megyeházán.

Október 10. Városi közgyűlés délután 4 órakor.

Október 12. Aradmegye közigazgatási bizottságának
ülése, délelőtt 9 órakor.

A millennium.

Arad, október 1.

Az aradi kerületi bizottság a követ-
kező megkeresést intézte a milleniumi bizott-
ság vidéki tagjaihoz:

Gyorsan közeleg azon idő, melyben a ma-
gyar állam megalapításának ezredik évfordu-
lóját fogja megünnepelni a nemzet. A legkö-
zelebbi jövőben, nekünk, kiknek azon meg-
tisztelő szép feladat jutott részünkül, hogy az
ezredéves ünnepélyek keretében tartandó or-
szágos kiállításon az aradi kereskedelmi és
iparkamarai kerület kereskedelmének, ipará-
nak és egyéb viszonyainak hű és méltó be-
mutatását előkészítsük, nagy arányú tevékeny-
séget kell kifejtünk.

Hogy ezt tehessek, első sorban amaz anya-
gi eszközöket kell megteremtünk, melyek
nélkül legjobb igyekezett munkánk is meddő
maradna. E célból a kerületi bizottság ala-
kuló ülésének határozatából kiállítási alapot
kell gyűjtünk oly rendelkezéssel, hogy ab-
ból szegényebb iparosokat kiállítási tárgyak
készítéséhez, azok felküldéséhez és elhelyezé-
séhez segítsünk, a kiállításra mindazt meg-
szerezhesünk, a minek előállítására a magán
lelkesség nem vállalkozik, de a minek bemu-
tatása nélkül a nagy nemzeti ünnepen való
megjelenésünk hézagossá lenne, s végül hogy a
kiállítás meglátogatását az érdekelt közönség
anyagiban szűkölködő rétegének is lehetővé
tegyük.

Ez érdeemben adakozásra szólítottuk fel a
kamarai kerület törvényhatóságait, városait,
nagyobb községeit, az ipartestületeket, a pénz-
intézeteket. Tudjuk, hogy ilyen kérelmek si-
kere legnagyobb részben azoknak hatékony
közremunkálásától van függővé téve, a kik az
illető erkölcsi testületek körében tekintélyes
helyet foglalnak el, s a kik kellő érzékkel bir-
nak arra, hogy kérelmünk elintézését szavuk
súlyával kedvező mederbe tereljék.

Ugyanezért bizalommal kérjük fel arra
a tisztelt bizottsági tag urat: méltóztassék a
saját hatáskörében oda működni, hogy me-
gyéje és városa, valamint az ott székelő tes-
tületek és intézetek kiállítási alapunkhoz akár
egyszersmindenkorra való adomány, akár há-
rom részletben (1894. 1895. és 1896. években)
fizetendő hozzájárulás alakjában minél tekinté-
lyesebb összeget szavazzanak meg.

Meg vagyunk róla győződve, hogy igen
tisztelt bizottsági tag urnak e részbeni szí-
ves fáradozását gazdag eredmény fogja ko-
ronázni. Ebben a meggyőződésben ajánljuk a
közérdekű és nagyfontosságú ügyet becses jó-
indulatába.

Az 1896-iki ezredéves országos kiállítás
aradi kerületi bizottsága.

Fábián László,
főispán, elnök.

Dr. Marschall Lajos,
előadó.

— Az „Aradi Közlöny“ előfizetőit tisztelet-
tel kérjük, hogy előfizetésüket mielőbb megújít-
sák a hátralékok előfizetési díjait beküldeni
sziveskedjenek, hogy a lap szétküldésében sem-
mi akadály ne álljon be, kérjük egyszersmind,
hogy az „Aradi Közlöny“-t ismerőseik, barátai-
k körében terjesztani sziveskedjenek. Előfizetés:
egy óra helyben 1 frt, vidéken 1 frt 20 kr.

— Személyi hírek. Nikolajevics szerb
miniszter vasárnap Aradon keresztül Szegedre
utazott. — Spiegelfeld József br. vezérör-

nagy és dandárparancsnok szabadságidejéről viss-
zaérkezett s az aradi vár feletti parancsnokolást
átvette. — Meskó Sándor csanádmegyei alispán
és Major Miklós makói polgármester vasárnap
a vasúti igazgatósági ülésen Aradon tartózkodtak.
— Butyka Ádám honvédörnag, zászlóaljpa-
rancsnok tegnap hazaérkezett és hivatalát átvette.
— Dálnoky Nagy Lajos, Aradmegye főjegyzője,
velencei utjából visszaérkezett. — Párcz
István, Aradváros gazdasági tanácsnoka, mint
részvétellel értesülünk, betegen fekszik. — Nyáry
Béla alkapitány szabadságidejéről visszaérkezett
s hivatala vezetését Joó Béla rendőrfogalmazótól
átvette. — Sarka Sándor dr. aradi kir. tör-
vényszéki jegyző tegnap kezdte meg szabadsá-
gát. — Jancsó Margit, az aradi szin-
társulatnak volt tagja Aradon időzik s a Jakabfy-
család vendége.

— A hivatalos lapból. A király Felma-
yer Károly székesfehérvári gyáros, valamint törvé-
nyes utódainak, a gyáripár fejlesztése körül
és a közügyek terén szerzett érdemei elismeré-
sül, a magyar nemességet díjmentesen adomá-
nyozta.

— Arad és a főrendiház reformja. A fő-
rendiház reformja ügyében Arad szab. kir. város
közönsége járult közelebb fi-
gyelemreméltó fölirattal a képviselőházhoz.
Előrebocsátván, hogy a főrendiház jelenlegi
szervezete még mindig magán hordja a mo-
dern kultur-államok keretébe be nem illeszt-
hető kiváltságok bélyegét, fölkeri a házat,
hogy „a magyar főrendiháznak korszerű és
gyökeres reformálása iránt intézkedjék és a
kormányt utasítsa, hogy mára folyó év-
ben a főrendiház reformálása iránt oly tör-
vényjavaslatot terjesszen elő, mely meggátol-
ja, hogy a felekezeti érdekeket szolgáló egy-
házi méltóságok befolyást nyerjenek, oly ta-
gokat pedig, kiket magyar törvényhozói
minőségükben hazafiai érzületek és nemzeti
tekintetek nem vezérelnek, a főrendiház-
ból kizár.“

— Az aradi és csanádi egyesült vasutak
igazgatósága vasárnap délelőtt 11 órakor ülést
tartott, melyen igen fontos ügyeket intézett
el. Az igazgatósági ülés fő tárgya a Gurahon-
cz-Halmágyi vasut-vonal kiépítése
volt. Az igazgatóság, miután a kormány ezen
vasut-vonal kiépítését már engedélyezte és
az építés költségeinek tökéje — mely egy
millió százötvenezer forintra rug — biztosít-
va van, a Gurahoncz-halmágyi vasut-vonal ki-
építését fogantatba vette és annak minél előbbi
megkezdését elrendelte. Szóba jött még az
igazgatósági ülésen a halmágy-brádi
vasut-vonal építése is. Erre nézve azt hatá-
rozta az igazgatóság, hogy ha Hunyad-
megye és a Körös-bányai érdekelt-
ség részéről megfelelő hozzájárulás biztosítva
lesz a költségeket illetőleg, ugy ezen vasut-
vonal kiépítése tárgyában is meg fogják tenni
az intézkedéseket. Miután kisebb jelentőségű
tárgyakat intéztek el, az igazgatósági ülés vé-
get ért.

— Aradmegye állandó választmánya ma
délelőtt 10 órakor ülést tart, melyen a me-
gye őszi évnegyedes közgyűlésének tárgyszo-
roszatát készíti elő.

— A zsidók újéve. A zsidó hívek két na-
pos újévünnepe tegnap vette kezdetét. A „ros
haszon“-t szent áhitattal ünnepelik meg az
izraeliták, mert az irás szavai szerint ezen a
napon határoz az Isten az ember jövő sorsa
felett, ezen a napon jegyzik be az ítélet köny-
vébe azt a jutalmat, vagy büntetést, melyet
az ember jó vagy rossz cselekedetei szerint
megérdemel. Ezen a két napon és az ezt kö-
vető jomkipurkor vagy az engesztelés ünne-
pén, rendesen zafolásig megtelnek a zsinagó-
gák hívőkkel, a kik bűnbocsánatot esdekelnek
vétkükért az eget urától. Az aradi izr.
imaház a tegnap délelőtti és délutáni isteni-
tisztelaten szorongásig, tömve volt ünneplő
polgártársainkkal. Délelőtt Rosenber-
g Sándor dr., a tudós főrabbi, emelkedett és

igen hazafias szellemű magyar beszédet tar-
tott, a melyben körülményesen válaszolt az
egyházpolitikai reformok sor-
sát, különösen a polgári házasság és
a recepozió ügyének mai stádiumait.
Igen melegen emlékezett meg a kormányról,
a parlamentről. Nagy figyelemmel hallgatott
beszédje végén — szokás szerint — imát re-
begett a király, a királyné s az uralkodó csa-
lád tagjainak üdvéért. Az istenitisztelent külső
fényét nagyban emelte jeles tenoristánk, Me-
zei, a ki egyházi dalokat énekelt a khóru-
son. Az izraelita-kereskedések még a mai na-
pon is szárvá lesznek.

— Községi pótdadó törlése. A belügy-
miniszter egyik vármegye közigazgatási bizott-
ságának fölterjesztése alkalmából kijelentette,
hogy a községi pótdadó törlése iránti községi
határozatok a törvényhatósági közgyűléshez,
mint vagyoni fölötti hatósághoz megerősítés
végett hivatalból azon esetben terjesztendők
föl, ha a leírás okát nem illetéktelen kiadás
képezi, hanem a jogosan kivetett pótdadónak
elengedés, avagy behajthatatlanság miatt való
leírása forog szóban. Az ily határozatok jóvá-
hagyás előtt nem levén végrehajthatók, rend-
szerint esetről-esetre külön fölterjesztendők, a
törvényhatóságoknak jogában állván a behaj-
thatatlanság czimén történt leírásokat, a mennyi-
ben azok nem tételtek külön községi határo-
zatok tárgyává, hanem egyszerűen tényleg
behajtás nélkül maradtak, a községi számadás
felülvizálgatásán rendjén a bemutatott nem-
leges zálogolási jegyzőkönyvek alapján utóla-
gosan igazoltaknak nyilvánítani.

— Menetrendváltozás. Október 1-től kezd-
ve a téli menetrend lépett életbe a vasuta-
kon, miért is föl hívjuk erre a közönség figyel-
mét. Az új menetrendet lapunk egész terje-
delmében ismertette.

— Szobafűz a belvárosban. Tegnap este
fél nyolcz órakor a vágató tüzi feokendők
robaja keltett nagy kíváncsiságot az utcán
járó-kelek között. A tüzlőket ugyanis tele-
fon utján hívták a tűz színhelyéhez az
Asztalos Sándor utcába, hol a „vastuskó-
ról“ ismeretes házban, az első emeleten szoba-
tűz támadt. A Weisz Sándor lakásában tá-
madt tűz olyképen keletkezett, hogy a szobai
függő-lámpa önönmagától lezuhant és az eltört
lámpából kiömlő petrolium hirtelen lángba
borította az asztalkendőt és a szőnyeget. A
tűz színhelyére gyorsan érkező tüzlőkra
azonban már nem volt szükség, mert addig a
házbeliek a lángokat elfojtották és így ele-
jét vették a nagyobb szerencsétlenségnek, tűz-
veszélynek.

— Az igazságügy köréből. A m. kir. igaz-
ságügyminiszter Popovics Döme aradi
kir. járásbírói irnokot a lugosi kir. járás-
bíróshoz helyezte át.

— Csolnak-keresztelés. Az aradi „Máros“
evezős-egylet vasárnap délután a városi intel-
ligencia nagy érdeklődése mellett második
csolnak-keresztelését tartotta. Az ünnepély a
marosparti csolnakházban folyt le, melyet az
aradi és a Temesvár, valamint Nagy-Becske-
rekről meghívott vendégek csaknem szorongá-
sag megtöltöttek. Egy idő óta különösen a női
közönség viseltetik regattistáink ünnepélyei és
mulatságai iránt a legnagyobb érdeklődéssel.
Ezen különben ne csodálkozzunk. Egytől-egyig
fess emberek és gavallérok. Vizen és szárazon
kitesznek magukért s mindenkor győznek. Jaj
azoknak, a kik velők szembezállnak! A csol-
nak-keresztelési szertartást, mely pezsgős üve-
gek puffogatása mellett folyt le, Vincze
Miklós csinos beszéddel nyitotta meg. A szó-
nokot lelkes éljenzésben részesítették. Mire a
regattisták a keresztelés alá kerülő csolnako-
kat sorjába szedték elő. Az első csolnakot
Bohus Margit keresztelte meg, mondván:
„Törjenek meg a habok bordádon, mint e
pohár. (miközben a „szentelt vizet“ egy pohár
pezsgő helyettesítette) „Sárkány“ legyen
neved, s vezesd a csapatot győzelemre!“ A

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) Az aradi kerületi betegsegélyző pönztár vasárnap d. e. 9 órakor a kiküldöttek gyér számban való megjelenése mellett rendkívüli közgyűlést tartott T e d e s c h i Viktor elnöke alatt. A napirend első pontját a számvizsgáló bizottság újjáválasztása képezte. Az eddigi bizottság újonnan választott. Következett az alapszabályok módosítása. Ez az igazgatóság szövegezése szerint fogadtatott el. Ezzel a gyűlés véget ért.

(*) Az aradi ipartestületnek a szálló át-helyezése ügyében vasárnap délelőttre hirdett rendkívüli közgyűlést a jövő vasárnap délelőtt 10 órára használták.

MULATSÁGOK.

(=) Az aradi asztalos munkások szakegylete vasárnap igen sikerült szüreti mulatságot rendezett a „Koronán” vendéglő helyiségében. Szép volt a felvonulás, melyet 12 pár teljes magyar öltözetben rendezett. Volt 24 csősz az aradi iparos leányok szebbjeiből, névszerint: Popovits Jusztika, Csatlós Malvin, Nieder Eva, Muzslay Ilonka, Bogdán Eva, Szubrits Josefín, Wlad Teréz, Hantz Lujza, Kiss Vilma, Frank Juliska, Szőke Viktor, Bujdos Eszti, Knöbl Anna. A rendezőségből Kintzig Péter, Kiss János, Bernáth László, Schönberger Imre, Steroz Adám fáradoztak a szüreti mulatság sikerültén. Az első négyest 80 pár táncolta. A mulatságban részt vettek:

Leányok: Popovits Annnska, Kenés Mariska, Deák Ilonka, Siklován Juliska, Szernesz Teréz, Hubert Mariska, Geiger Erzs, Barcza nővérek, Dávid Mariska, Gyorgyovits Mariska, Csernyei Aranka, Daszkel Lenke, Mercz Janka, Knöbl Erzsike, Hoffenpradl nővérek, Somogyi Juliska, Bakó Lenke, Schliffert Mariska.

Asszonyok: Popovitsné, Horváthné, Merczné, Gyorgyovitsné, Csatlós, Tenzlingerné, Csernyeiné, Knöblné, Ganczné, Abrahamné s még számosan.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Október 2. (Kedd) A dolovai nábob leánya, szimfónia.
Október 3. (Szerda) A zsidónő, opera.
Október 4. (Csütörtök) Czigánybáró, operette.
Október 5. (Péntek) Rafael, dráma. (Először.)
Október 6. (Szombat) Október 6-án, írta és szavalja Gál Gyula; Rafael, dráma. (Másodszor.)
Október 7. (Vasárnap) Délután: Czigánybáró, operette. Este: A pálinka, szimfónia.

Novák Irén debutja.

— Falusiak. —

(h.) Őszintén szólva, furcsa helyzetben vagyunk N o v á k Irén tegnapi debutja után, furcsa helyzetben két okból: először, mert a közönség a gyorsan készült referációjában véleményét ohajt hallani a társulat új tagjáról, másodsor — mivel ezzel szemben — az első impressziók alatt nagyon is meg kell fontolnunk, amit mondunk, nehogy a szezon későbbi folyamán önmagunkkal kelljen ellentétbe jönni. De meg mert a színiskolák — melyek egyikének falait a kisasszony legjobb tudomásunk szerint — csak nemrégiben hagyta el, növendékeiket szerepekre oktadják be, s nem arra képezik ki, hogy új szerepet önállóan megalkotni képesek legyenek.

Nem akarjuk ezzel azt mondani, hogy Novák Irén a „Falusiak” Irmáját professzortól tanulta, hogy az általa bemutatott igazán kedves alakítás nem egyéni felfogásán alapuló produktum, de, mindenestre tudjuk azt, hogy a kisasszony oly szerepet választott debutjára, melyben összes előnyös oldalait bemutatja, s melynek bemutatása alkalommal mesterek voltak meg neki az eljáratást, azok figyelmeztettek egyre-másra oly dolgokra: a miknek észrevételére gyakorlott szem, rutin kívánatlik.

Ez az oka, hogy nem mondjuk ki N o v á k Irén első fellelése után, egész határozottan véleményünket, mely a pár szóban volna összpontosítható az új naiva kész színésznő.

Mert, ha Irmáját tekintjük, mely precizitásával a közepes alakítások szintjén felül-emelkedik, azt kellene mondanunk.

Ha a benyomásról akarunk képet adni, melyet a kisasszony a közönségre tett, csak a a legjobbat írhatjuk, azzal a pár elkapott frázissal: N o v á k Irén kedves szinpadai alak, csinos arccal, kellemes organummal, melyek

mindegyikét az ifjúság hánva futja be. S épen ez az, ami leginkább akzeptábilissá teszi az új naivat, mert aki őt látja, el kell hogy higgye az általa interpretált naivitást.

Tehát a tegnapi sok taps után reméljük a legjobbat, a debutált ifjú színésznővel együtt, kitől a tegnapihoz hasonló jó alakítást várni van okunk.

Az előadás gyorsan lement, miben Tompa Kálmánnak, Fenyvesinek, Balassának, s Lubrincz Juliának egyenlő része van.

Telt ház.

* Romeo és Julla. Vasárnap délután nem egészen telt ház előtt játszották S a k e s p e a r e veronai nagy szerelmi tragédiáját: „Romeo és Juliát”. Az idei vasárnap délutáni Romeo és Julia határozottan jobban sikerült, mint a tavalyi, melyet mindenestre annak tulajdonítunk, hogy Romeo szerepét ezuttal új szereposztással Tompa Kálmán játszotta. Tompa a rutinizott színész könnyedségével alakította a különben igen nehéz, a szerelmes színészek erejét alaposan kipróbáló szerepet. Játékából az erkély-jelenet megismerdott ki, bár egész alakítása sokkal jobban sikerült volna, ha hangjában több szenvedélyt, nagyobb szerelmet öntött volna. K a c z é r Nina Juliája a tavalyi jó volt. A fanatikusan szerető Julio szenvedélyes lelkülete ott ült K a c z é r Nina arczán, szerelme ott rezgett hangjában. A nagyobb jelenetek után egy Kaczer Ninát, mint Tompát többször hívták ki. B i h a r i jobb Tibald volt, mint tavalyi Romeo. F e n y v e s i n k Markucziója a töle megszokott sikerült alakítás. A többi szereplők ügyesen játszottak a czimszereplők kezére.

* A piros bugyelláris. Az első népszimfonia-előadás vasárnap este volt, a mikor a „Piros bugyelláris”-ban köszöntött be a társulat énekes személyzetének egy része. A színház félig-meddig üres volt s talán ez okozta, hogy a földszinti hangulat ráragadt a színészekre is, a mennyiben meglehetősen lagymatagon játszottak és énekeltek. Kivételt R. R é t h y Laura (Zsófi) és H u n y a d y (Csillag örömszer) képeznek, a kiket kiléptükkor hosszas és többször megújuló tapsal fogadtak. Réthy Laura asszony igen kedvesen játszott. Hangban, játékban megerősödve tért vissza hosszas szabadságáról, a mely, úgy látszik, művészi erejének nagy előnyére volt. Ugy neki, mint Hunyadynak is többször ismételnie kellett tüzes, zamatos magyar nótáit. Sikerral működtek még közre Gál Gyula, F ó r i a Pista, B a l a s s a, S z e n d r e y stb.

* A Kölcsey-Egyesület estélyei. Az aradi Kölcsey-Egyesület az idén is rendez felolvasó-cziklust, mely iránt a közönség melegen szokott érdeklődni. Mint értesülünk, az első estélyen S t a u b e r József és K a r a Gyöző tanárok ülnek a felolvasó asztalhoz. I v á n y i Ödön emlékezetéről M u r a i Károly ígért felolvasást, ha azonban ő a lejöveteleken akadályozva lenne, M u r a i megemlékezését R é v é s z Adolf olvassa fel.

* Színházi hírek. R é t h i Laura, közbejött betegsége miatt ma a D o l o v a i n á b o b l e a n y a kerületi szinre. Színházunkban első újdonságul V á r a d i Antal nagyhatású drámája R a f a e l fog szinre kerülni pénteken. Október hatodikán — disseladás — tartatik a gyásznapi emlékére. Ezen este Gál Gyula saját — ez alkalomra írt költeményét fogja szavalni.

TÁVIRATOK.

A jövő évi költségvetés.

Budapest, október 1. (Saj. tud. táv.) A jövő évi költségvetését Wekerle Sándor dr. miniszterelnök f. hó 8-án terjeszti a képviselőház elé. Egészen megbízható kezekből örvendetes részleteket kapunk a költségvetésről általánosságban. Amit a képviselőház és a közvélemény állandóan és régóta sürget, az a jövő év budgetjében jelentékeny mértékben megtörténik, a közoktatásügyi költségvetést nem kevesebb, mint három millió forinttal fölemeli. Nem kevésbé örvendetes körülmény az is, hogy

az egészségügyi tétel is jelentékenyen magasabb lesz a tavalyinál, egyelőre természetesen túlsúlyban a személyzet szaporítására. Hasonló mértékben gyaropodik a csendőrség tétele, amit a többek között különösen a munkásmozgalmak tettek szükségessé. Mind e fontos költségtöbbletek daczára a költségvetésnek lesz plusa is és így államháztartásunk örvendetes módon továbbra is megmarad a rendes mederben.

Sorsolás.

Budapest, október 1. (Saj. tud. táv.) A Tisza-szegedi nyereség-kölcsön sorsjáték 39. húzását ma délelőtt 10 órakor tartották meg, mely alkalommal a következő 25 sorozatszámot húzták ki:

192, 343, 392, 404, 785, 805, 955, 1095, 1164, 1381, 1382, 1418, 1738, 2149, 2777, 3012, 3218, 3269, 3754, 3895, 4000, 4051, 4136, 4170, 4269.

Ezekből a főnyereményt, a százezer frtot nyerte a 404 sorszám, 4 nyerő szám.

1000—1000 frtot nyertek 955—2, 1418—47, 2149—33, 4051—100 és 4170—85.

A kihuzott 25 sorozat szám valameny-nyi többi nyerőszámra egyenként 120 frtot nyert.

A „Magyar Állam” az egyházpolitikáról.

Budapest, október 1. (Saját tud. táv.) A „Magyar Állam”-ban egy pap azt írja, hogy hiába ámitanak azzal, hogy a király is akarja az egyházpolitikát, ő beszelt az uralkodóház egy tagjával, kinek kérdésére megjegyezte, hogy a polgári házasság nem kell, csak a zsidóknak és szabadkőműveseknek, mire a főherczeg megjegyezte: „Hja, tudom én azt jól, de mikor Budapestnek is egyik fele zsidó, a másik fele szabadkőműves, elég baj ez!” Czikkiró nem írta alá cikkét, így nagyon könnyű a korteskedés.

A delegáció ülése.

Budapest, Október 1. (Saj. tud. táv.) A magyar delegáció délutáni ülésén elhatározta, hogy holnap szintén ülésezik.

Elsikkasztott tőzsdei differenciák.

Budapest, okt. 1. (Saj. tud. távirata.) Somsich Ödön gróf följelentette Győry Vilmos budapesti bankárt. Győry ugyanis elsikkasztotta azokat az összegeket, melyeket Somsich gróf neki tőzsdei megbízásokra fedezetül adott. Az ügyesség elővizsgálatot indítványozott és az elővizsgálat befejezése után Drill Béla vizsgálóbíró Győry ellen sikkasztás büntette miatt a vizsgálatot elrendelte.

A budapesti gabnatőzsde.

Budapest, Október 1. (Saj. tud. táv.) A gabonatőzsde ma zárva volt. Az értéklüzlet csekély, a forgalom stagnáló, árfolyamok mellett folyt le.

Szilágyi beszámolója.

Pozsony, október 1. (Saj. tud. táv.) A polgárság Szilágyi miniszter fogadására nagy előkészületeket tett. A miniszter Neiszidler képviselőt értesítette, hogy szombaton este érkezik a felhétórai gyorsvonattal. A vasutról imponáns bevonulás volt. Vasárnap délelőtt 11 órakor a városháza nagytermében megtartotta beszámolóját s egyuttal diszpolgárrá választásáért köszönetet mondott. Délben banket volt a „Magyar Király”-ban.

Egy könyvelő

üres óráit értékesíteni akarván, az esti órákra elfogad könyveléseket, esetleg oktatást a könyvitelben a legjobb mód szerint. Czim a kidőhivatalban.

18729/1894.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú földművelésügyi m. kir. miniszterium 51252/94. sz. a. kelt rendelete nyomán ezennel közhírré tétetik, hogy Horvát-Szlavonországban a ragados száj- és körömfájás nagyobb mértékben lépett fel, — a hasított körmű állatoknak (szarvasmarha, juh, kecske és sertés) Horvát-Szlavonországból Magyarországra való behozatala, további intézkedésig eltiltatik.

Arad, 1894. szeptember 15.

A városi tanács.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a város tulajdonát képező versenytéri 33⁸⁰⁸/₁₁₀₀ h. területnek f. évi okt. 1-től számítandó 3 vagy több évre való bérbeadása iránt folyó év október hó 8-án d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár holdanként évi 20 frt 30 kr. haszonbér.

Bánompénzül letcendő a kikiáltási ár 10% - a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1894. évi szeptember hó 10-én tartott üléséből.

Kiadta:

Löcs Rezső,
aljegyző.

1-3.

13136/894. k. h.

3-3.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium a f. évi 78486. sz. a. kelt körrendeletével a kolera járvány megállításának érdekében a Máramaros vármegyéből esetleg érkező utasoknak orvosi megfigyelés alá vételét rendelve el, felhívom a helybeli összes nyilvános helyek, vendéglők tulajdonosait, nemkülönben a magánosokat, hogy a hozzájuk megszállt máramaros megyei utasokat a kapitányi hivatalnál bármely időben, a következmények terhe alatt bejelentésük.

Arad, 1894. szeptember hó 23-án.

Sarlot Domokos
főkapitány.

17704/1894.

3-3

Hirdetmény.

A m. kir. 3. honvéd huszárezred parancsnokságának megkeresése nyomán, ezennel közhírré tétetik, hogy az ezred pótló avató-bizottsága részéről folyó évi november hó 2. és 3-án délelőtt 8 órakor a vásártéren katonai lóvásár fog tartatni.

Az erre vonatkozó részletes hirdetmény a városházán megtekinthető.

Arad, 1894. szeptember 1-én.

A városi tanács.

865-894. gazd. sz.

1-3

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a városi szegények házában elhelyezett, valamint a rendőrség által letartóztatott egyének részére 1895-ben szükséges fehér és fekete kenyérnek szállítása iránt f. évi október hó 8-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ára: egy 56 dekagrammos adagnak úgy a fehér, mint a fekete kenyérből 4-45 kr.

Bánompénzül letcendő 150 frt készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1894. évi szeptember hó 24-én tartott üléséből.

Kiadta:

Löcs Rezső,
aljegyző.

13137 | 1894. k. h.

1-3.

Hirdetmény.

Figyelmeztetem a mészáros és hentes iparosokat, báránvágókat, hogy a hús szállítására használni szokott kocsik és gyékénytakarók tisztaságára különös gondot fordítsanak, miután a tisztátalan szennyes kocsiknak használata a vágóhídi igazgató ur által a tölem nyert felhatalmazás folytán megengedtetni nem fog.

Továbbá figyelmeztetem mindazokat, kik a vágóhídon megjelennek, hogy a vágóhídi igazgató ur által a köztisztaság érdekében kiadott intézkedéseket a következmények terhe alatt pontosan betartani és követni tartoznak.

Kelt Aradon, 1894. évi szeptember hó 24-én a város r. kapitányi hivatala, mint I-ső fokú egészségügyi hatóság.

Sarlot,
főkapitány.

12727/894. k. h.

3-3

Hirdetmény.

Az iparhatósági megbizottak újbóli megválasztása céljából az ipartörvény 172. §-a értelmében kiadott 52211/885. számú földművelés, ipar és kereskedelemügyi m. kir. ministeri rendelet alapján Arad sz. kir. város területén levő összes önálló kereskedők és iparosok névlajstroma összeállítatván, az jelenleg a rendőrkapitányi hivatal iparügyi osztályánál közszemlére ki van téve, miről is az érdekeltek azon észrevétel mellett értesítetnek, hogy az összeállítás ellen emelhető, felszólamlások f. évi november hó 15-éig ezen iparhatóságnál írásban adhatók be.

Kelt Aradon 1894. szeptember hó 15-én, a város rendőrkapitánysága mint I-ső fokú iparhatóság.

Sarlot Domokos
főkapitány.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönségének 1895-ik évre vonatkozó költségeloirányzata úgy a városi tiszti nyugdíjalapnak 1895. évi költségeloirányzata, a tanácsnak és a hármass bizottságnak üléseiről felvett jegyzőkönyvek, valamint a bevétel és kiadás teteleit felvilágosító mellékletek f. évi szeptember hó 20-ik napjától f. évi október hó 4-ik napjáig bezárólag a városháza tanácstermében közszemlére kitétetnek.

Szabadságában áll azokat az adózó polgároknak megtekinteni s azokra észrevételeiket írásban a f. évi október hó 10-én tartandó rendes közgyűlés előtt 5 nappal a tanácshoz be-terjeszteni.

Arad, 1894. szeptember 19-én.

A városi tanács.

Húzás feltétlenül **Lembergi Sorsjegyek** à 1 frt.
Október 16-án kiállítási

Főnyeremény **60.000** forint.

Kaphatók: ARADON az „Aradi ipar- és népbank”-nál és
Wallfisch Armin pénzváltó-üzletében.

1894.

ŐSZ.

1894.

NEUMANN

férfi-, fiu- és gyermek-ruha áruháza
ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 9. SZÁM.

Telefon 238. sz.

Szabott árak.

1845. ALAPITTATOTT 1845.

RAKTÁRAK:

Bécs, Máriahilferstrasse 35-ik szám.

Bécs, Kärnthnerstrasse 31-ik szám.

Arad.
Debreczen.
Újvidék.
Nisch.

Nagyvárad.
Temesvár.
Fiume.
Laibach.

Eszék.
Zágráb.
Szófia.
Becskerék.

Pancsova.
Belgrad.
Szerajevó.
Szilisztria.

Merán.

Trieszt.

Szabott árak.

Szabott árak.

Alapított 1875-ben.

Stern M. A.

238. sz.

kizárólagos női confection áruháza.

Legnagyobb raktár

Arad és vidékén.

Dús választék

minden e szakmába vágó

ezikkekben

lehető jutányos árak mellett.

Alapított 1875-ben.

